

Lühiülevaade Lüganuse valla 2025.aasta eelarvest

Lüganuse valla 2025.a eelarve on koostatud juhindudes Lüganuse valla põhimäärusest, Lüganuse valla arengukavast, Lüganuse valla eelarvestrateegiast, Lüganuse valla finantsjuhtimise korrast, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest.

Lühiülevaade kajastab Lüganuse Vallavolikogu poolt 19.12.2024 määrusega nr 87 vastu võetud 2025.a eelarve võrdlust 2024.a eelarve täitmisega.

2025.a eelarve olulisemad tegevused:

1. kogukonnamajade kontseptsiooni välja töötamine, uute kogukonnamajade planeerimine ja projekteerimine Kiviõlisse ja Püssi ning olemasoleva Sonda kogukonnamaja renoveerimine RTK toetusega (energiatõhususe parandamine, mitmeotstarbeliseks muutmise);
2. avalike mänguväljakute, spordiplatside, skatepargi, tervise- ja seiklusradade rajamine ning olemasolevate täiendamine;
3. MTÜ-de poolt erinevatesse toetusmeetmetesse esitatavate ja avalikkusele suunatud projektide toetamine;
4. kaasava eelarve mahu suurendamine, et tõhustada koostööd kogukondadega;
5. Kiviõli linnaruumi arendamine läbi arhitektuurivõistluse võidutöö ja ajaloolise õunapargi projekti osalise realiseerimise;
6. Kiviõli-Püssi kergliiklustee ehitustööde lõpetamine ja kergteede võrgustiku edasiarendamine uute projektidega;
7. Maidla mõisakompleksi (Maidla Kool, spordihoone, jõusaal, noortekeskus) arendamine ja energiatõhusamaks muutmise;
8. jätkame tänavavalgustuse valgustite vahetamist energiatõhusate LED-valgustite vastu;
9. väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse kulude katmise piirmäära tõstmine 550 eurolt 600 eurole;
10. sotsiaaltoetuste (juubelitoetus, 9.kl ja 12. kl lõpetamise toetus, medalitoetus) tõstmine;
11. valla välisilme parandamine jätkates korteriühistutele ja eramutele mõeldud programmiga „Ehitised korda“;
12. tühjaks jäänud korterelamute ja teiste munitsipaalomandis hoonete lammutamine riigi toetusega;
13. valla elanike elamistingimuste parandamine jätkates hajaasustusega piirkondades elavatele inimestele suunatud hajaasustuse programmiga;
14. jätkub tasuta toitlustamise tagamine valla lasteaialastele;
15. valla tähtsamate turismi ja vaba aja veetmise objektide jätkuv toetamine, et kindlustada nende toimimine ja uute investeeringuprojektide realiseerimine;
16. investeerime koos vee-ettevõtjaga ühiskanalisisatsiooni, reoveepuhastamisse, sademevee ärajuhtimisse erinevates valla asumites;
17. teeme algust elamuarendusteks sobilike alade arendamisega läbi detailplaneeringute.

Põhitegevuse tulud¹

2025.a eelarves on planeeritud põhitegevuse tulud 12,7 miljonit eurot, mis on 1,0 miljonit eurot ehk 7,5% vähem kui 2024.a. eelarve täitmine. Tulude vähenemine on tingitud sellest, et 2025.a. eelarve ei sisalda riigieelarvest eraldatud toetusfondi (v.a teedehoiu toetus) ning muude sihtotstarbeliste toetuste summasid, mis lisatakse eelarvesse lisaeelarvetega.

- Eelarve tuludest 68,0% ehk 8,6 miljonit moodustab üksikisiku tulumaks (võrreldes eelmise aasta eelarve täitmisega +9,6%²). Suurem laekumise prognoos tuleneb tulumaksuseaduse muudatustest, millega suurendatakse kohalikule omavalitsusele riiklikult pensionilt laekuva tulumaksu osa määra ning vähendatakse muult tulult laekuva tulumaksu osa määra.
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 4,4% ehk 0,6 miljonit eurot (+8,0%). Suureneb asutuste omatulude laekumine ja üüri- ja renditulud.
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 17,5%, ulatudes 2,2 miljoni euronit (-38,5%). Vähenemine tingitud sellest, et eelarve ei sisalda toetusfondi ega muude sihtotstarbeliste toetuste summasid.
- Muud tulud (maamaks, keskkonnatasud jms) moodustavad eelarve tuludest 10,1% ehk 1,3 miljonit eurot (+32,4%). Tõus on tingitud peamiselt maardlate kaevandamisõiguse tasu, tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu ehk tuulikutasu ja maamaksu laekumise prognoositavast suurenemisest.

Põhitegevuse kulud³

2025. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 11,5 miljonit eurot. See on 0,2 miljonit eurot ehk 2% vähem kui 2024. aasta eelarve täitmine. Põhitegevuse kulude vähenemine on tingitud sellest, et 2025.a eelarve ei sisalda toetusfondi ja muude sihtotstarbeliste toetuste arvelt tehtavaid kulusid.

Põhitegevuse kulud jaotatakse tegevusalade lõikes ja majandusliku sisu alusel: antavad toetused, majandamis- ja muud kulud ning tööjõukulud.

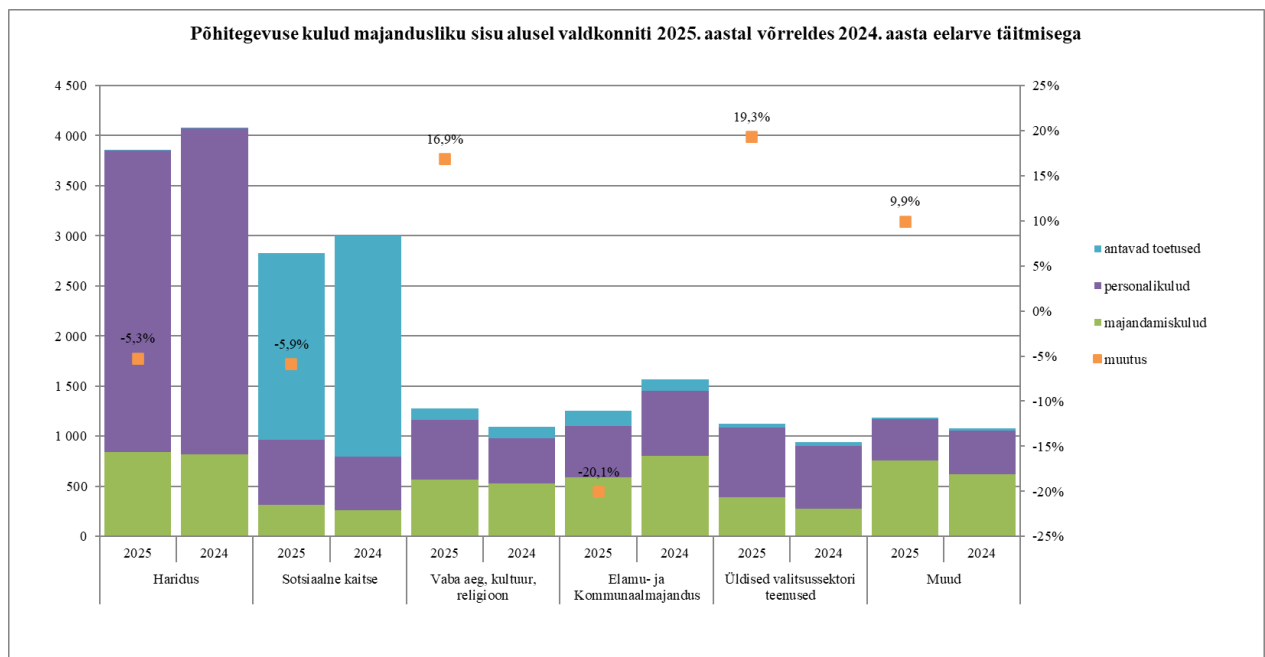
- Üldvalitsemine moodustab 9,7% põhitegevuse kuludest ehk 1,1 miljonit eurot (+19,3%), sh reservfond ettenägematuteks kuludeks (0,4% põhitegevuse kulude mahust). Kulude suurenemine on tingitud üldiste kulude suurenemisest (kohalike omavalitsuste volikogude valimised, liimemaksud jne).
- Majandus moodustab 4,8% põhitegevuse kuludest ehk 0,5 miljonit eurot (-29,2%). Vähenemine on tingitud sellest, et 2025.a eelarve ei sisalda sihtotstarbelisi toetuseid.
- Keskkonnakaitse moodustab 4,7% põhitegevuse kuludest ehk 0,5 miljonit eurot (+128,4%), kulude suurenemine on tingitud lammutusprojekti omaosalusest ning avalike alade puhastuse kulude (lumelükkamine, niitmine) suurenemisest.
- Elamu- ja kommunaalmajandus moodustab 10,9% põhitegevuse kuludest ehk 1,3 miljonit eurot (-20,1%). Kulude vähenemine tuleneb sellest, et 2025.a eelarve ei sisalda Lüganuse valla tühjenevate korterelamute lammutamise projekti toetust.

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2025. aasta eelarvet 2024. aasta eelarve täitmisega, kasutatakse dokumendis läbivalt

³ antavad toetused, muud tegevuskulud

- Vaba aeg, kultuur ja religioon moodustab 11,1% põhitegevuse kuludest ehk 1,3 miljonit eurot (+16,9%). Kulude suurenemine tuleneb sporditegevuse, noortekeskuste, raamatukogu ja kultuurikeskuse personali- ja majandamiskulude tõusust.
- Haridus moodustab 33,5% põhitegevuse kuludest ehk 3,9 miljonit eurot (-5,3%). Kulude vähenemine tuleneb sellest, et 2025.a eelarve ei sisalda toetusfondi arvelt tehtavaid kulusi, need lisatakse lisaeelarvega.
- Sotsiaalne kaitse moodustab 24,5% põhitegevuse kuludest ehk 2,8 miljonit eurot (-5,9%). Vähenemine tingitud sellest, et 2025.a eelarve ei sisalda toetusfondi toetuse arvelt tehtavaid kulusid.
- Tervishoid moodustab 0,7% põhitegevuse kuludest ehk 0,08 miljonit eurot (+30,4%).



Majandamiskulud (s.h reservfond) tervikuna moodustavad põhitegevuse kuludest 30,1% ehk 3,5 miljonit eurot (+5,2%) ja tööjõukulud 50,8% ehk 5,9 miljonit eurot (-1,7%). Antavad toetused moodustavad 19,1% ehk 2,2 miljonit eurot, vähenedes 12,1%.

Investeeringustegevus

2025. aasta eelarves on planeeritud investeeringustegevuse kuludeks 2,3 miljon eurot (+28,4%) ning investeeringustegevuse tuludeks (põhivara müük) 0,06 miljonit eurot (+71,2%).

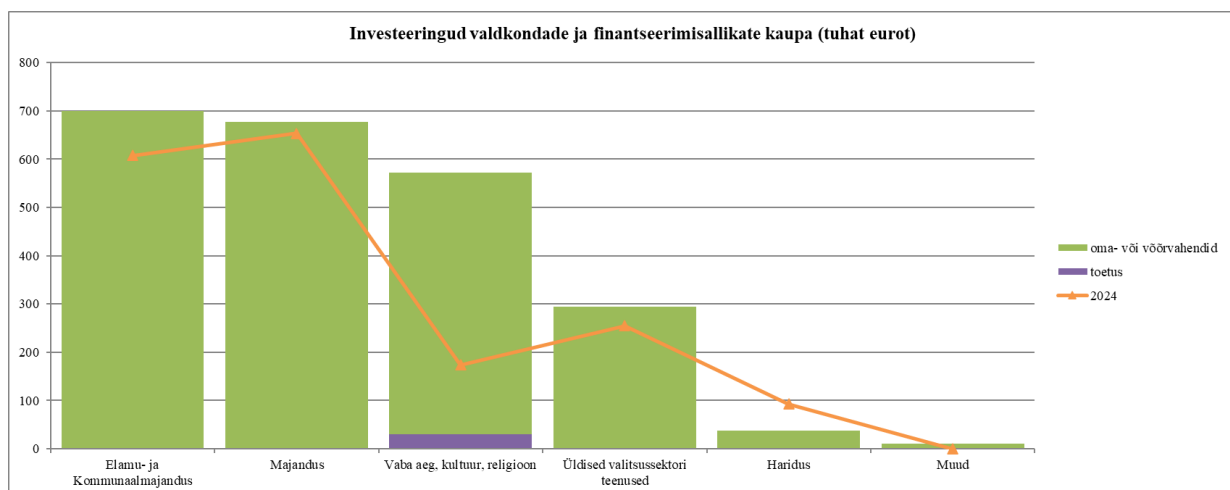
Investeeringud koosnevad:

- **Põhivara soetusest**, mis moodustab 60,9% ehk 1,4 miljonit eurot.

Olulisemad investeeringuprojektid on:

- Sonda kogukonnamaja energitõhususe parandamise ja mitmeotstarbeliseks muutmise projekti omaosalus summas 135 tuhat eurot;
- Kiviõli ja Püssi kogukonnamajade detailplaneeringute koostamine ja eskiiside tellimine kokku summas 150 tuhat eurot;
- Betoonest skatepargi ehitamine Kiviõlisse summas 100 tuhat eurot;

- Kiviõli linnakeskuse arhitektuurivõistluse võidutöö (väliürituste ala rajamine Kiviõli linnas õunapuuparki) realiseerimine ja toetustaotluse ettevalmistamiseks vajaliku eelprojekti koostamine summas 57 tuhat eurot;
 - Kergliiklustee rajamine Kiviõli Soo tn - Iruvala - Männiku - Püssi pais - Energeetika - Kooli tänavani Püssis summas 78 tuhat eurot;
 - Keskpuiestee-Vabaduse ristmiku ümberehitus summas 80 tuhat eurot;
 - Kiviõli Soo tn 16c parkla ehitus summas 100 tuhat eurot;
 - Sadevee süsteemide rajamine Püssi piirkonnas summas 50 tuhat eurot;
 - Tänavavalgustuse vanade valgustite asendamine LED-lampidega summas 50 tuhat eurot.
- **Põhivara soetuseks antavast sihtfinantseerimisest**, mis moodustab investeerimistegevuse kuludest 30,0% ehk 0,7 miljonit eurot ning kulud jagunevad järgmiselt: 100 tuhat eurot SA-le Aidu Veepordikeskus, 60 tuhat eurot SA-le Kiviõli Seikluskeskus, 9 tuhat eurot Ida-Viru väikesadamate võrgustiku arendamiseks, 450 tuhat eurot OÜ-le Järve Biopuhastus Sonda aleviku reoveepuhasti ja ühiskanalisatsiooni rekonstrueerimiseks ja 50 tuhat eurot hajaasustusprogrammi omaosaluseks.
 - **Intressikuludest summas 0,3 miljonit eurot.**



Finantseerimistegevus

Seisuga 31.12.2024 on Lüganuse valla laenude jääk 5,7 miljonit eurot ning 2025.aastal on Lüganuse vallal plaanis laenu võtta summas 1,6 miljonit eurot investeringuprojektide elluviimiseks ning kavandatavaks netovõlakooormuseks (kohustused miinus likviidne vara) on 53,9%.

Käesoleval aastal on valla omafinantseerimisvõime ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe 1,2 miljonit eurot ehk 9,1% põhitegevuse tuludest, millest 0,2 miljonit eurot suunatakse investeeringuteks, 0,3 miljonit eurot intressikulude ja 0,7 miljonit eurot laenumaksete katteks.